

JAN SUP

VÝZNAMNÉ JUBILEUM HISTORIČKY DĚJIN PEDAGOGIKY ZDENKY VESELÉ

Doc. PhDr. Zdenka Veselá, CSc. pochází z jižní Moravy, narodila se 18. května 1932 v Miroslavi, v dělnické rodině. Studovala na obchodní škole ve Zlíně, maturitu složila na střední škole v Mariánských lázních (1952). Vysokoškolské studium v oboru český jazyk a ruský jazyk ukončila na brněnské Filozofické fakultě v roce 1957. Po studiu pracovala jako středoškolská profesorka na Střední všeobecné vzdělávací škole (SVVŠ). V roce 1963 nastupuje místo odborné asistentky na znovu obnovené Katedry pedagogiky Filozofické fakulty tehdy univerzity J.E. Purkyně. Pedagogicky a vědecky se profilovuje do dvou významných oblastí pedagogiky, dějin pedagogiky a školy, estetické a literární výchovy.

V roce 1969 získala titul PhDr., posléze obhajobou disertační práce, na téma „Česká střední škola od národního obrození do počátku druhé světové války“ na Filozofické fakultě v Bratislavě, se stala v roce 1973 kandidátkou pedagogických věd. V sedmdesátých a v osmdesátých letech věnovala většinu pracovního času výuce v odborném studiu pedagogiky a v učitelském studiu. Publikovala přes sto samostatných orací. Nevyhnula a také se nemohla vyhnout silnému ideologickému tlaku, kterým utrpěly všechny společenské vědy.

Po listopadových změnách se Doc. Z. Veselá stala docentkou pedagogiky, v nejkritičtějším polistopadovém období vedla Katedru pedagogiky FF MU, z neobyčejnou aktivitou se zapojila do organizační a vědecké práce. Vydává připravenou monografii „Vývoj českého školy a učitelského vzdělávání“ (Brno, 1992, s. 147), ve které analyzuje školské reformy od tereziánských dob, charakterizuje jejich vývoj, a všímá si důležitých znaků vývoje moderní školy — laicizace, demokratizace, idejí jednotné a diferenciované školy. Jde o znaky, které se zvláště se po vzniku Československé republiky 1918 staly základem moderní školy.

Na společenské souvislosti v meziválečné pedagogiky poukázala Doc. Z. Veselá také v textu „České pedagogické myšlení mezi dvěma světovými válkami“ (Brno 1992) a zvláště pak ve studii „Osobnosti brněnského Pedagogického semináře v meziválečného období“ (Spisy I — 28, Brno 1994). Podrobně v ní

charakterizuje život a dílo zakladatele brněnského pedagogického semináře (1922–23) O. Chlupa a jeho meziválečných spolupracovníků. Na základě archivních materiálů upozorňuje na chyby interpretace z období působení O. Chlupa na Masarykově univerzitě, které často tendenčně uváděla socialistická historie pedagogiky.

Nelze však opomenout hluboký zájem doc. Z. Veselé o dílo J. A. Komenského, ve kterém nachází trvalý zdroj poučení pro výchovnou práci a jeho dílo chápe aktuálně, pro práci současné školy, učitelů a žáků, i pro výchovu v rodině („Některé problémy školy ve světle odkazu J. A. Komenského“, Bratislava 1993).

V roce 1993 byla Doc. Z. Veselá zvolena předsedkyní České pedagogické společnosti, ve funkci projevila mimořádné organizační schopnosti, její demokratický styl práce ovlivnil celou členskou základnu. Velkou část svého volného času věnuje redakci celostátního časopisu Pedagogická orientace, kterou v Brně vydává Česká pedagogická společnost.

Doc. Z. Veselá aktivně spolupracuje se školami, se školským úřadem a s grantovou agenturou MŠMT. Je školitelkou a členkou komise pro obhajobu disertačních na FF MU. Výrazně se podílí na organizaci studia učitelského způsobilosti, jehož je garantem. Dlouhodobé zkušenosti z přípravy učitelů promítla do grantového výzkumného úkolu „Profesní příprava středoškolských učitelů“. Jsme přesvědčeni, že pedagogické a vědecké dílo Doc. Z. Veselé se neuzavře jen tím, že po téměř čtyřicetileté službě na střední škole a Ústavu pedagogických věd FF MU naplnila příslušné kritéria zasloužené penze.

V závěru tohoto krátkého a neúplného výčtu pedagogické a vědecké činnosti doc. PhDr. Zdenky Veselé, CSc., bychom jí chtěli poděkovat za vykonanou práci a popřát naší jubilatce mnoho zdraví, potěšení z dosažených výsledků a dalšího životního elánu.